

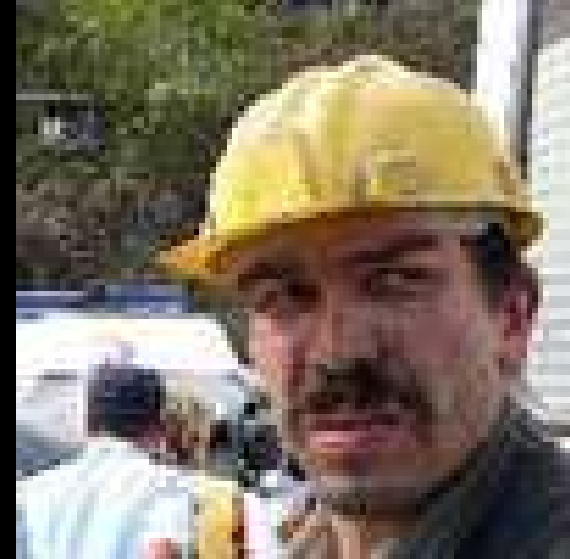
Türkiye’de İş Kazaları İstatistikleri, Maden Kazaları ve Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi

H. Can Doğan

Ülkelerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Uygulamaları Gelişmişlik Düzeyini Gösterir

- İş Sağlığı ve Güvenliği politikaları, uygulamaları ve kültürü çalışma yaşamının en temel unsurlarından biridir.
- İş Sağlığı ve Güvenliği alanı ile ilgili mevzuat, uygulamalar ve istatistikler; temel insan hakları ve çalışma yaşamı ile ilgili göstergelerin önemli bir bileşeni olmakta ve ülkelerin gelişmişlik düzeyinin belirlenmesinde doğal olarak ana unsurlardan biri haline gelmektedir.

Ülkelerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Uygulamaları Gelişmişlik Düzeyini Gösterir

- Yaşama hakkı en temel insan hakkıdır.
- ILO kaynaklarına göre her yıl 1.2 milyon kadın ve erkek iş kazaları ve meslek hastalıkları dolayısıyla hayatını kaybetmektedir.
- 250 milyon insan iş kazaları, 160 milyon insan ise meslek hastalıkları sonucu ortaya çıkan zararlara maruz kalmaktadır.

Balıkesir Dursunbey Maden Faciası: 17 Ölü

TEMEL KAVRAMLAR

- **İLO Kaza Tanımı: Önceden planlanmamış, bilinmeyen ve kontrol altına alınamamış olan etrafa zarar verebilecek nitelikteki olaydır.**

Risk Yönetiminin Temel Prensipleri

Bir işletme veya organizasyonun risklerin kontrolü ve yönetimi için gerekli çalışmaları yapması ve önlemleri alması için üç ana neden vardır;

Yasal Nedenler, Ekonomik Nedenler , Ahlaki (Etik) Nedenler

Türkiye Kaza İstatistikleri

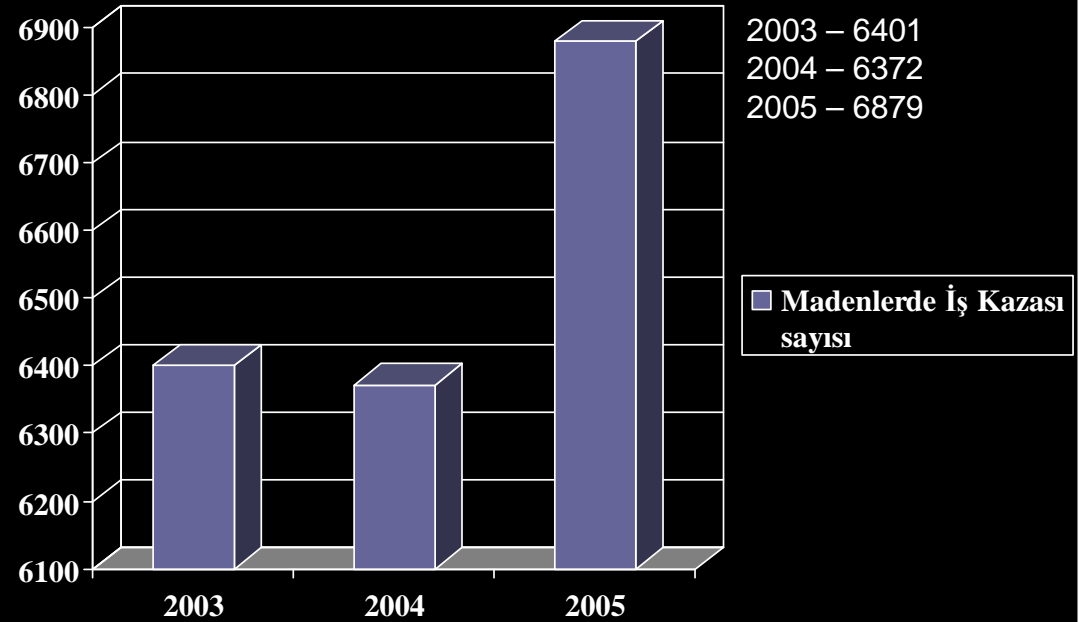
T.C. Çalışma Bakanlığı
Sosyal Sigortalar Kurumu
İstatistikleri verilerine göre
2003-2005 yılları arasında
sigortalı ve kayıt altında olan
tüm işyerlerinde gerçekleşen
iş kazası ve iş kazası sonucu
ölüm sayısı Çizelgede
verilmiştir.

Yıl	İş Kazası Sayısı	İş Kazası Sonucu Ölüm
2003	76668	810
2004	83830	841
2005	73923	1072
2006	79027	1592

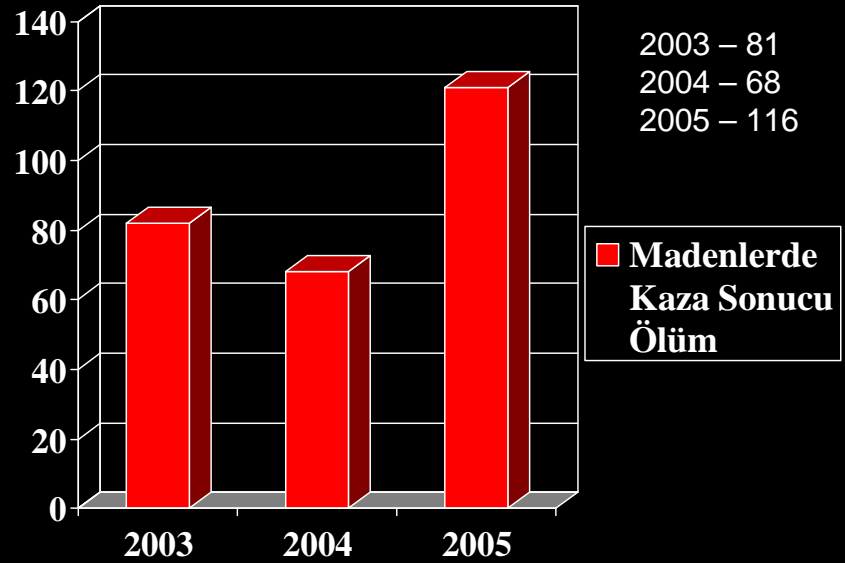
Türkiye Kaza İstatistikleri

İş kazalarında meydana gelen ölümlerde ilk sırayı inşaat sektörü, ikinci sırayı nakliyat, üçüncü sırayı da kömür madenciliği almaktadır. Bu rakamlara kayıt dışı işçi çalıştıran işyerlerinde gerçekleşen iş kazaları dahil değildir.

Türkiye Kaza İstatistikleri

2003 yılı içerisinde madenlerde (Kömür Madencilği, Kömürden Gayri Madenler, Taş-Kil-Kum Ocakları ve Metal Olmayan Diğer Madenlerin İstihracı) gerçekleşen toplam iş kazası sayısı 6.401, 2004 yılı içerisinde 6.372 ve 2005 yılında 6.879 olarak gerçekleşmiştir. Bu kazalar sonucunda, 2003 yılında 81, 2004 yılında 68 ve 2005 yılında 116 madenci hayatını kaybetmiştir. Bu verilere göre, madenlerde meydana gelen iş kazalarının, toplam iş kazası sayısına oranı, 2003 yılında % 8,35, 2004 yılında % 7,60 ve 2005 yılında % 9,31 olarak gerçekleşmiştir. Ölüm oranlarına bakıldığında ise, 2003 yılında iş kazası sonucu ölümlerin % 10'u, 2004 yılında % 8,09'u ve 2005 yılında ise % 10,82'i madenlerde meydana gelmiştir

Türkiye Kaza İstatistikleri

Madenlerde yaşanan tüm iş kazalarının yaklaşık olarak % 85-90'ı kömür madenciliğinde (Linyit ve taşkömürü birlikte) meydana gelmektedir. 2003 yılında 6.401 maden kazasının 5.647'sinin, 2004 yılında 6.372 kazanın 5.481'in ve 2005 yılında ise 6.879 kazanın, 6.011'in kömür üretimi sırasında ve büyük çoğunlukla da yer altı işletmelerinde meydana geldiğini göstermektedir. Aynı yıllarda sırayla 53, 38 ve 77 madenci kömür ocaklarında meydana gelen grizu patlaması, göçük, yangın, gaz zehirlenmesi ve benzeri nedenlerle hayatını kaybetmiştir.

Türkiye Kaza İstatistikleri

Belirtilen yıllar için kömür üretim miktarlarına bağlı ölüm oranına bakıldığında, her bir milyon ton kömür üretimi sırasında; 2003 yılında **1.03** kişi, 2004 yılında **0,87** kişi ve 2005 yılında **1,47** kişi hayatını kaybetmiştir. Bu oranlar, Polonya örneğinde de görüleceği üzere, gelişmiş ülkelerdeki oranların çok üzerindedir.

MİGEM İstatistikleri

Yıl	2003	2004	2005
Toplam Kömür Üretim Miktarı (ton)	52.244.325	43.511.768	55.612.693

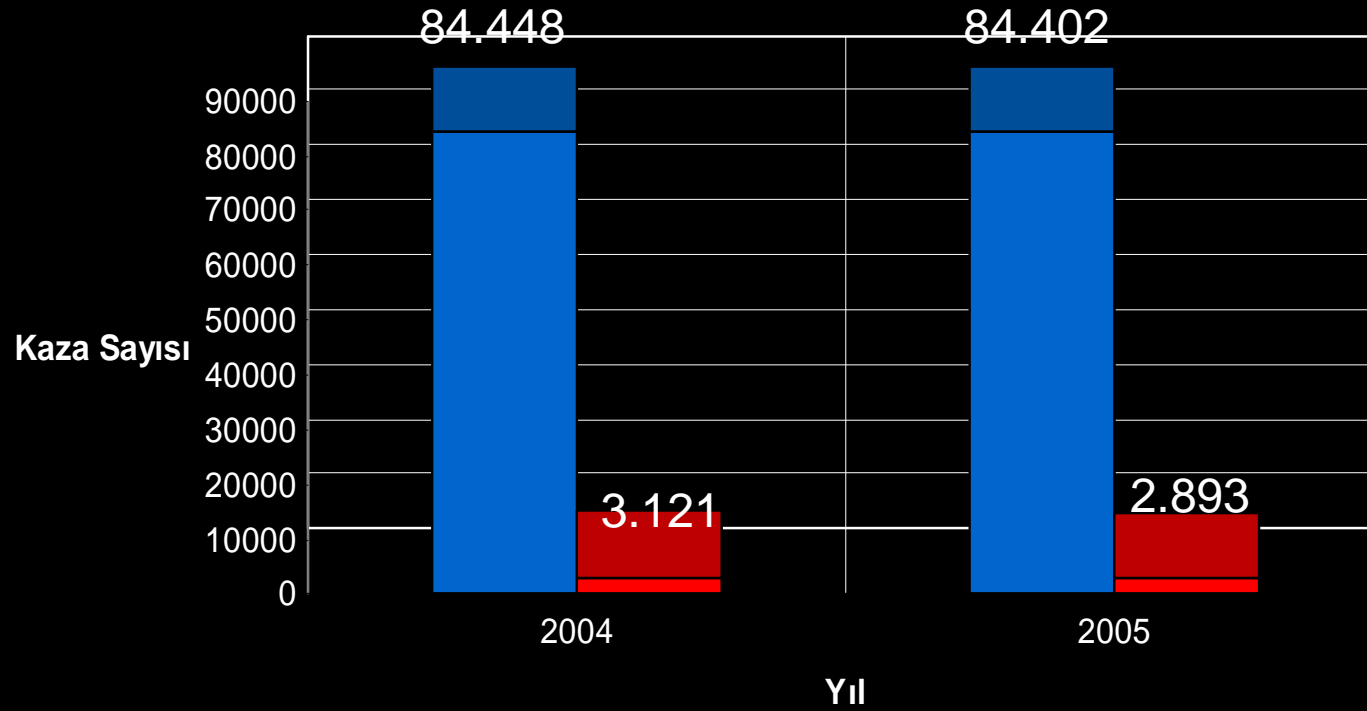

Polonya Kaza İstatistikleri

Bu çalışmada özellikle Türkiye kaza istatistiklerinin Polonya ile karşılaştırılmasının ana nedeni, Polonya'nın Avrupa Birliği içinde madencilik, özellikle kömür madenciliği faaliyetinin devam ettiği sayılı ülkelerden biri olmasıdır.

Polonya Merkezi İstatistik Ofisi'nin yayımladığı rakamlara göre, 2004 yılında toplam 84.448 iş kazası meydana gelmiş ve bunun sadece 3.121'i madenlerde olmuştur. Aynı yıl içerisinde iş kazaları sonucunda 488 kişi hayatını kaybetmiş ve ölen madenci sayısı 17 olmuştur. 2005 yılında ise 84.402 kaza meydana gelmiş, sonucunda 468 kişi hayatını kaybetmiştir. 2005 yılında madenlerde meydana gelen iş kazası sayısı ise 2.893 olmuş ve 24 madenci bu kazalar sonucunda hayatını kaybetmiştir

Polonya Kaza İstatistikleri

Yıllara Göre Polonya Toplam & Madenlerde Gerçekleşen İş
Kazası Sayısı
Polonya Merkez İstatistik Ofisi Verileri

Polonya Kaza İstatistikleri

Kömür madenciliğine bakıldığında ise, 2004 yılında meydana gelen 3.121 maden kazasının 2.280' i, 2005 yılındaki 2.893 kazanın 2059'u kömür madenlerinde olmuştur. Bu kazalar sonucunda aynı yıllarda sırasıyla 12 ve 16 kömür madencisi hayatını kaybetmiştir.

Bu çalışmada önemli bir kriter olan üretim miktarları ile ölüm oranına bakıldığında ; Polonya'nın, 2003 ve 2004 yıllarında taş kömürü ve linyit üretimi toplamı sırasıyla 162.258.000 ve 158.646.000 ton olarak gerçekleşmiştir. Her bir milyon ton kömür üretimi sırasında ölüm oranı, 2004 yılında **0,07** ve 2005 yılında ise **0,1** kişidir

İş Yeri Sigortalı Sayısı ve İş Kazası Sayısı

22.05.2003 tarihinde kabul edilen 10.06.2003 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu’nun 80. 81. ve 82. maddelerinde işyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu, İş Yeri Hekimi-İşyeri Sağlık Birimi ve İş Güvenliğinden Sorumlu Mühendis veya Teknik Eleman bulundurulması ile ilgili düzenlemede,

“sanayiden sayılan, devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde bulundurulması ve kurulması zorunluluğu” getirilmiştir.

İş Yeri Sigortalı Sayısı ve İş Kazası Sayısı

Oysa istatistikler, kazaların büyük çoğunluğunun çalışan sayısının 50 nin altında olduğu işyerlerinde meydana geldiğini göstermektedir.

İş Yeri Sigortalı Sayısı ve İş Kazası Sayısı

İşyerinde Sigortalı Sayısı	Yıl		
	2003	2004	2005
1-3	23997	22045	19519
4-9	6615	8781	7736
10-20	8689	9551	8493
21-49	10411	12074	10594
50-99	6835	7226	6343
100-199	6930	7597	6818
200-249	1937	2212	2001
250-499	5396	6287	5618
500-1000	3614	4200	3075
1001+	2244	3857	3726
TOPLAM	76.668	83.830	73.923

İş Yeri Sigortalı Sayısı ve İş Kazası Sayısı

Yıl	2003		2004		2005	
	Kaza Say.	%	Kaza Say.	%	Kaza Say.	%
Sigortalı Sayısının Ellinin Altında Olduğu İş Yerlerindeki Toplam İş Kazası Sayısı ve Toplama Oranı	49.712 (76.668)	64.84	52.451 (83.830)	62.57	46.342 (73.923)	62.69

Bugün ülkemizde, işyerleri toplamının yüzde 95'inden fazlası 50'den daha az işçi çalıştıran işyerleri olduğu düşünüldüğünde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasa ve yönetmeliklerin oldukça yetersiz olduğu görülmektedir.

KAZALARIN OLUŞ NEDENLERİ

İstatistikler; ülkemizde, takriben her 6,8 dakikada bir iş kazasının meydana geldiğini her 10,8 saatte bir çalışan insanımızın (her gün en az 2 çalışan) hayatını kaybettiğini, her 5,5 saatte bir çalışan insanımızın sürekli iş göremez şekilde sakat kaldığını göstermektedir.

KAZALARIN OLUŞ NEDENLERİ

Çalışanların, çalışma yaşamındaki ekonomik ve sosyal sorunları, eğitimsizlik, yasal eksiklikler ve yeterli denetimlerin yapılamaması, işverenlerin sorumluluklarını yerine getirmemesi kazaları kaçınılmaz hale getirmektedir.

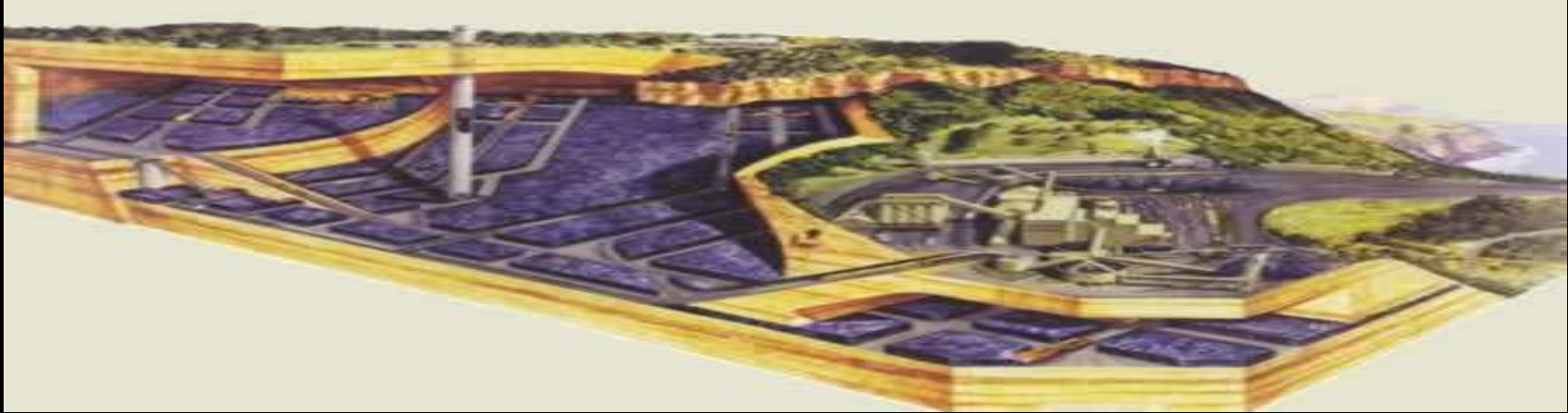

KAZALARIN OLUŞ NEDENLERİ

Özellikle maden kazaları
incelendiğinde;

KAZALARIN OLUŞ NEDENLERİ

Madenin özelliklerine uygun olan işletme yöntemlerinin seçilmediği ve yeraltı madenciliğinde güvenli bir çalışma ortamının yaratılmasında olmazsa olmaz unsurlar olan **havalandırma**, **tahkimat** ve **nakliyat** projelerinden birinin veya birkaçının eksik ya da hatalı yapıldığı gözlenmektedir.

KAZALARIN OLUŞ NEDENLERİ

- Çalışanların çalışma yaşamındaki ekonomik ve sosyal sorunları
 - Eğitimsizlik
 - Çalışanların ve/veya işi yapan firmaların deneyimsizliği
 - Denetimlerin yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması
- Sonucunda kazalar kaçınılmaz hale gelmektedir.**

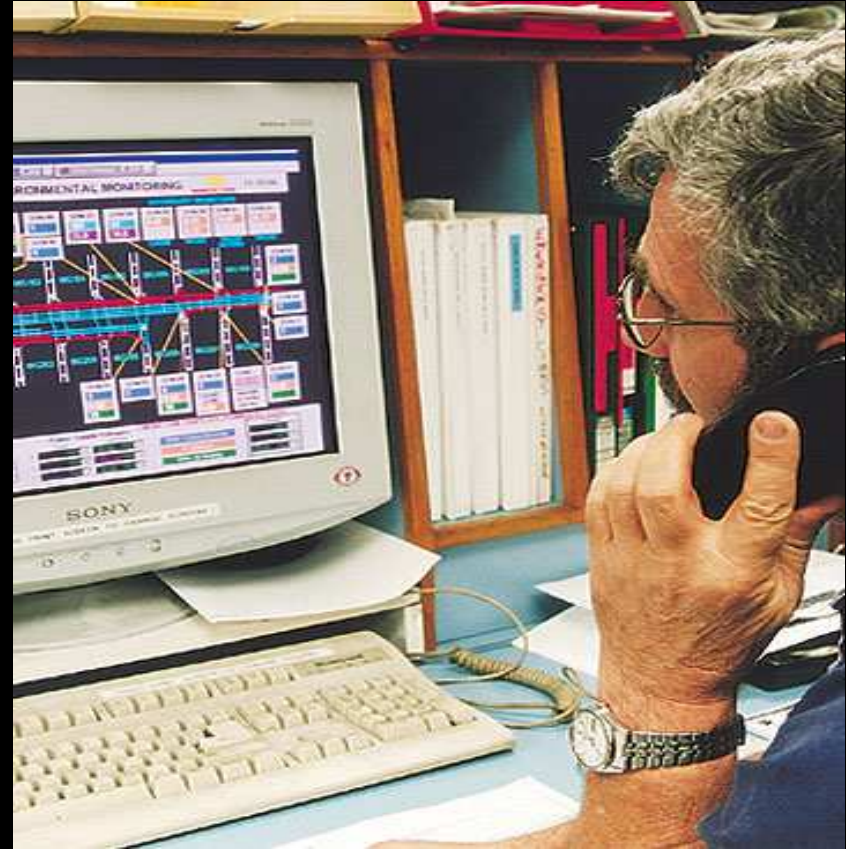
ÖNERİLER

- Madencilik ile ilgili tüm proje ve işletme raporlarının, SMMH yönetmeliği gereği **Maden Mühendisleri Odası** tarafından Mesleki Denetimden geçirilmesi zorunlu hale getirilmelidir.

ÖNERİLER

- MMO tarafından oluşturulacak kurullarda, projenin doğruluğu, yeterliliği, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınacak önlem ve uygulamaların incelenmesi ve onayından sonra MİGEM onayına sunulması ön denetimi sağlayacaktır.

ÖNERİLER

- Bilinçsizce ve teknolojiden uzak yapılan maden işletmeciliği, gerekli yatırımların yapılmasından kaçınılması, hızlı ve yüksek kazanç sağlanabilmesi için üretim zorlamaları kazalara davetiye çıkarmaktadır. Mühendislik bilim ve teknolojisinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda yürütülen emek yoğun işletmecilik tarzı terk edilmelidir.

ÖNERİLER

- Madencilik sektörü de dahil olmak üzere, riskin yüksek olduğu bütün işyerlerinde işçi sayısına bakılmaksızın, iş sağlığı ve güvenliği kurullarının oluşturulması ve uzman çalıştırma zorunluluğu mutlaka sağlanmalıdır.

ÖNERİLER

- Tüm sektörde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli yatırımların yapılması sağlanmalıdır. Gerekli risk analizleri yapılarak yeterliliği ve uygulanabilirliği denetlenmeli, eksikliklerin giderilmesi için caydırıcı yaptırımlar uygulanmalıdır.

ÖNERİLER

- Çalışanların eğitimi, çalışma alanındaki risklere karşı bilgilendirilmeleri, risklere karşı kişisel donanımlarının uygun ve eksiksiz olması işveren tarafından sağlanmalı ve sürekli olarak denetlenmelidir.

ÖNERİLER

- Maden mühendisinin teknik nezaret görevi alabileceği ruhsat sayısı azaltılmalıdır.
- Çalışan sayısına bakılmadan tüm yeraltı işletmelerinde daimi nezaretçi bulundurma zorunluluğu getirilmeli; ayrıca, daimi nezaretçinin nitelikleri ile atama usul ve esasları Yönetmelikte açıkça belirtilmelidir.

ÖNERİLER

- Kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, çalışma yaşamının da iyileştirilmesi, sendikalaşmanın önündeki engellerin kaldırılması, çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamlarının iyileştirilmesi zorunludur.

KAZALAR

1 HAZİRAN 2006 DURSUNBEY/BALIKESİR

Kader değil KATLİAM

Bir yılda iki kaza!

Balikesir'in Dursunbey ilçesine bağlı Odaköy'de faaliyet gösteren kömür ocağında meydana gelen grizu patlamasında 17 madenci yaşamını yitirdi, 7 kişi yaralandı. Olay yerine gelen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler, kazayı kademeye bağladı: "Bir ihmali var mı?" sorusunu yanıtlayan Güler, kazaların "Madencilikğin tabiatı icabı" olduğunu söyledi. Öte yandan Soma'da bir özel madende meydana gelen göçükte bir işçi öldü, bir işçi yaralandı.

Önlem alınsa olmaz

Kazaya tepki gösteren sendikacılar, meslek odaları ve siyasi partiler ise ölümlerin kaza değil, katliam olduğunu söylediler. Özelleştirmeler nedeniyle işçilerin kurasız ve önlem alınmadan çalıştığını belirten kurumlar, "Bu kazalar kader değildir. Gerekli önlemlerin alınması halinde kazalar önlenir" dediler. Bu arada son üç yılda özel madenlerde meydana gelen kazalarda onlarca işçi can verdi.

sayfa 6

İşbaşı yaptıkları gün öldüler

MUSTAFA SÜTCÜOĞLU / BALIKESİR

Şentaş Madencilik'e ait kömür ocağında meydana gelen göçük sırasında, madende toplam 57 kişi vardı. Kömür ocağının 2 koridoru bulunduğunda, patlamanın 1. koridorunda meydana geldiği belirtildi. 40 kişi ocağın sağ çıkması başardı, bunlardan yaralı olan 11 mühendis 7'si Dursunbey Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Göçük altında kalan 17 kişi ise ölü olarak çıkarıldı. Göçüğe yaşamını yitiren işçilerin isimleri şöyle: Adil Kuyucu, Fahri Karaca, Mustafa Aydın, Ahmet Güneş, Tuncçin Kaya, Halil Erdem, Ramazan Tathan, Ahmet Arıcı, Saadetin Eryılmaz, İdris Güleç, Özcan Bayram, Osman Alican, İsmail Arslantaş, Nuri Akcan, Salih Evrimen, Ramazan İnci ve Ali İnce.

Yaralıları Erdoğan İnce, Nuri Kahraman, Mustafa Aydın, Necati Düzenli, İsmail Akç, İbrahim Demirbaş ve Ramazan Mete'nin Dursunbey Devlet Hastanesi'ndeki tedavilerinin ise sürdüğü bildirildi.

O GÜN BAŞLAMISLARDI

Göçük altında kalarak ölen madencilere ilgili hüznün verici hikayeler de ortaya çıkmaya başladı. "Delice köyü Muhtarı Mehmet Kahraman, ölen işçilerden 5'inin Delice'li olduğunu hatırlatırken, ocağın şokunu yaşadıklarını ifade etti. Evli ve bir çocuk sahibi olan İsmail Arslantaş'ın kısa süre önce askerden döndüğünü anlatan Kahraman, Arslantaş'ın bir süre önce işe girmek için yaptığı başvurunun kabul edilmesiyse dün işe başladığını, ancak ilk mesaisinde hayatını kaybettiğini söyledi. Kahraman, 19 yaşındaki Salih Evrimen'in de Dursunbey İmam Hatip Lisesi'ni bitirdikten sonra KPSS'ye hazırlanmış, bu süreçte ailesine katkıda bulunmak amacıyla maden ocağına girdiğini belirterek, "İsmail'in de Salih'in de işe başladıkları gün vefat etmeleri bizi daha da üzdü" dedi.

İNANILMAZ SIKAKTI

Ocakta 25 yıldır çalışan, Maden Mühendisi Ramazan Mete (27) ise patlamanın kendilerinin bulunduğu bölüme meydana gelmediğine işaret ederek, "Yardıma kustum ama her yenden üzerimize gaz ve duman geliyordu, inanılmaz bir sıcaklık vardı. Arkadaşlarımızı kurtaramadık" dedi.

Kurtulduklarına sevinemediler

GÖÇÜK altından yaralı çıkarılan ve Dursunbey Devlet Hastanesinde tedavi altına alınan İbrahim Demirbaş (35), ocağın iki bölüm olduğunda, patlamasının olduğu bölüme geçmeye çalıştıklarını ama sıcaklık rutger gibi dönerek üzerlerine geldiği için bunu başaramadıklarını anlattı. Ocağın bir yıldır çalıştığını belirten Nuri Kahraman (19) da "Patlama sırasında oradaydım, hepimizi adeta yere yatırdı, sürükledi. Basmızızağlı ağıllı şiddetli lambaları parçalandı" dedi. Evli ve 3 çocuk babası Necati Düzenli (32) ise "Patlama şok dalgası seklinde üzerimize geldi. Kulakları sağır edecek bir gürültü duyduk. Aşağıdan arkadaşlarımızın bağırışlarını duyduk. Çok kötü bir anı ama elimizden bir şey gelmedi" diye konuştu.

KAZALAR

Sonuç : 17 Ölü

700 metre toprak altında ölüme keşilen hayatlar

AKŞERDEN YENİ DÖNÜŞTÜ İsmail Arslan, bu daire öce selenide dremis, her sise öce ne gerek kın yapıyı havayınan kışıl edilemeye öceki gış ilme yapıyor.

ALEME YARDIM İÇİN 19 YAPILDI Sali Ertim, Dursunbey İmam Hatip Lisesi'ni bitirdikten sonra KİPS'e başvurmuş. Bu sırada ailesine katıldı fakat maddesi anıyıcı maddesi öceki ne gışıl.

GEÇEN YIL VARILANDI Sali Ertim, bu yıl öce öce 11 Haziran günü, gün bulgüne kışıl bir grizu patlaması meydana geldi. Madende 2 yıldı çalışan 29 yarıydı.

AKŞERDEN YENİ DÖNÜŞTÜ İsmail Arslan, bu daire öce selenide dremis, her sise öce ne gerek kın yapıyı havayınan kışıl edilemeye öceki gış ilme yapıyor.

YENİ BEĞERİ OLMASTI Tuncan Kaya, 1 ay önce 18 beğeri kışıl selenide selenide, 20 GÜNEK MADENİNDEN 18 yarıydı. Nisi Akçe ne de 20 gışıl maddesi.

İlk iş gününde öldüler yevmiyeleri 15 YTL idi

BU TABUTA NASIL SİĞİR Dursunbey'e bağlı Odaköy'deki kömür ocağında meydana gelen grizu patlaması yaşamın yitiren 17 işçinin 15'i henüz cenazesi, Dursunbey Çarşısı'na kurulan anıtsal mezar alanına getirildi. Törenle göğün, arşın, toprakları göğün denek birledi. Faciada yaşamın yitiren Özaan Bayram'ın 2 yıldı, eşi Meryem Bayram, "Yeniye göğünle sığayın. Özcanın, bu tabuta nasıl sığar" diyerek göğün tabutuna sarıp ağladı.

BALKAN ODAKÖY'DE KÖMÜR OCAĞINDA 700 metre altındaki galeride önceki gece meydana gelen grizu patlamasında 17 işçi yaşamını yitirdi, 7 işçi yaralandı. Eski ve beş çocuk babası olan İsmail Arslan'ın 19 yaşındaki Sali Ertim'in de ocağında çalıştığı bildirildi.

İsmail Arslan 19 yaşında, Sali Ertim 19 yaşında. İsmail Arslan'ın 19 yaşındaki Sali Ertim'in de ocağında çalıştığı bildirildi.

BALKAN ODAKÖY'DE KÖMÜR OCAĞINDA 700 metre altındaki galeride önceki gece meydana gelen grizu patlamasında 17 işçi yaşamını yitirdi, 7 işçi yaralandı. Eski ve beş çocuk babası olan İsmail Arslan'ın 19 yaşındaki Sali Ertim'in de ocağında çalıştığı bildirildi.

Bakanlık, diğer bakanlığı yalanladı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Odaköy'deki maden ocağında eksiklik olduğunu ve bu nedenle ceza yazıldığını açıklarken, kazadan sonra "Maalesef madencilikte olgelen kazalar. Denetimde eksiklik yok, cihazlar da yeterliydi" diyen Enerji Bakanı Hilmi Güler'i yalanlamış oldu. Birgün muhabirinin sorularını yanıtlayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan bir yetkili, "Son denetimde bazı eksiklikler tespit ettik. Maden ocaklarında bulunması zorunlu teçhizatlar var. Ayrıca elektrik donanımı ile havalandırma sisteminin de kusursuz olması gerekiyor. Bu gibi konularda ocağı işleten giriyor yarıdır. Hatta, ocağı bu şekilde çalıştırdıkları için haklarında ceza işlem de yaptık, para cezası yazdık" dedi.

Aynı yetkili Odaköy'de özel bir şahsa ait olan maden ocağında 2005 yılından bu yana 5 kez denetim yapıldığını belirterek, son tefiti 14.11.2005 tarihinde gerçekleştirildiğini belirtti.

Türkiye'de 2005 yılında 1552 maden işyerinin denetlendiğini vurgulayan yetkili, "Tüm madenler her yıl rutin olarak en az bir kez denetlenmektedir. Grizu patlaması olan ocağın da bu çerçevede 7 ay önce denetlenmişti" dedi. Birgün Ankara

Güler'e soru önergesi

ANAVATAN Partisi Ankara Milletvekili Muzaffer Kurtulmuşoğlu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler'in cevaplandırmasını istediği TBMM Başkanlığı'na sunduğu soru önergesinde, madenlerin denetimini kimler tarafından yapıldığını sordu. Kurtulmuşoğlu, Dursunbey'deki madende, en son ne zaman denetleme yapıldığını da açıklamasını istedi.

Madende kaza: 1 yaralı

KONYA'nın Derbucak ilçesi Çamlık belesinde bir maden ocağında çalışan Mustafa Öksüz (44), dikkatsizlik sonucu yaklaşık 15 metre yükseklikten düşerek ağır yaralandı. Öksüz, Beyşehir'de yapılan ilk müdahalelerin ardından Selek Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Hastanesi'ne sevk edildi.

Sadece dişe bakılmıyor!

ZONGULDAK maden ocaklarına alınacak bin 120 işçi için başvurulan 42 bin işçinin 22 Mayıs'ta başlayan mülakatları sürüyor. Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı 5 ayrı müessesede, yakıcı sıcak rüzgân devam eden mülakatlarda, boy kırmızı ve elleri incelenip 80 kilo ağırlığında tomruk taşıyan işçilerin bir tek dişlerine bakılmıyor.

'Ocaktaki riski bile bile işçi istihdam ettiler'

Maden Mühendisleri Odası, Dursunbey'de 17 işçiye mezar olan maden ocağında yaptığı inceleme sonucu hazırladığı raporda, işletmenin kazadan önce de çalışanlar için risk taşıdığını belirtti.

Balkın Odaköy'de meydana gelen grizu patlamasıyla ilgili, kömür ocağında inceleme yaptıklarını belirten Maden Mühendisleri Genel Başkanı Mehmet Toran, "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kazadan 5 ay önce, ocakta kullanılan makine, teçhizat ve elektrik donanımının mevzuat niteliklerini uygun olmadığını tespit etmiş ancak sorunun giderilmesini takip etmemiştir. Kazalar, kader değildir" dedi. 17 işçinin yaşamını yitirdiği kazadan sonra açıklama yapan Çalışma Bakanlığı da, 7 ay önce ocakta denetim yaptıklarını ve bazı eksikler tespit ettiklerini belirtti, ancak aynısını bilmediğini söyledi.

Maden Mühendisleri Odası'nda basın toplantısı yapan Toran, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın tespit ettiği sorunların giderilip giderilmediğini takip etmediğine dikkat çekerek, ocakta deneyimsiz ve eğitimli personel istihdam edildiğini de vurgu yaparak şunları söyledi: "Şenaz Madencilik'e ait olan ocakta, son derece zorlu üretim koşulları ve yüksek grizu riski olmasına karşın, eğitimli personel istihdam edilmediği anlaşılmıştır. Ayrıca, işçilerin sendikası olmadan ve düşük ücretlerle çalıştırıldıkları da belirtilmiştir. Bugünlerde, Maden Kanunu'nda değişiklik yapılarak bazı maden denetimlerinin özel idarelere devredilmesi düşünülmektedir. Özel idarelerde yerli ve deneyimli maden mühendisi ve teknik kadro bulunmazken bu tür bir değişiklik yapılması iş kazalarını artıracaktır."

İSİMLERİ YAŞATILACAK Dursunbey Belediye Başkanı Ruhi Yılmaz, grizu patlamasında ölen 17 işçinin, öğretmenlik yaptığı dönemde öğrencileri olduğunu dile getirerek, cadde ve sokaklara onların isimlerini vermek istediğini söyledi. Yılmaz, "Öğrencilerinin isimlerinin yazılması için bu ay toplanacak olan incelemelere isimlerinin verilmesini teklif edeceğim. Belediye meclisininin bu teklifi hayır diyeceğini düşünüyorum" dedi. Birgün Ankara

KAZALAR

7 TEMMUZ 2006 AZDAVAY/KASTAMONU

Grizu faciası

KASTAMONU - Kastamonu'nun Azdavay ilçesinde bulunan özel bir şirkete ait taş kömür madeninde dün 14.30 sıralarında grizu patlaması meydana geldi. Tatil olması nedeniyle işçilerin çalışmadığı madende, inceleme yapan işletme sahiplerinden Selim Demir ve mühendis Huriye Güney göçük altında kaldı. Göçüğün altında kalan şirket yetkilisi Selim Demir ile maden mühendisi Huriye Güney'i kurtarmak için başlatılan çalışmalar yaklaşık 5.5 saat sürdü. Özel giysiler giyen ve gaz maskeleri takan arama-kurtarma ekipleri, maden ocağına girerek başlattıkları çalışma sonucu, göçük altında kalan Selim Demir ve Huriye Güney'in cesetlerine ulaştı. Demir ve Güney'in cesetleri, ekipler tarafından maden ocağından çıkartıldı. Göçüğün meydana geldiği sırada şirket çalışanlarından Eşref Baran, Zeki Baran, Mahir Kayıkcı, Sami Yalçın, Satılmış Davulcu ve Ercan Nadulcu isimli işçiler Demir ve Güney'i kurtarmak için maden ocağına girdiler. Bu işçiler, maden ocağındaki gaz sızıntısı nedeniyle zehirlendiler. Zehirlenen 6 işçi, ambulanslarla Azdavay Sağlık Merkezi'ne getirilerek tedavi altına alındı. Yetkililer, söz konusu işçilerin sağlık durumlarının şu anda iyi olduğunu kaydettiler. Öte yandan, maden ocağındaki göçüğün grizu patlaması sonucu meydana geldiği bildirildi. Olayda ölen Selim Demir'in, yaklaşık 3 ay önce ihaleyle aldığı ocağın faaliyete geçirilmesi için çalışmalar sürdürdüğü ve ocağın henüz faaliyette olmadığını öğrenildi.

Maden ocağında ölen ilk kadın

Kastamonu'nun Azdavay ilçesinde özel bir şirkete ait taş kömürü ocağında meydana gelen göçükte ölen şirket yetkilisi Selim Demir ile birlikte maden mühendisi Huriye Güney hayatını kaybetti. Selim Demir ve Huriye Güney dün düzenlenen törenlerin ardından toprağa verilirken Güney'in maden ocaklarında hayatını kaybeden ilk kadın olduğu belirtildi. Selim Demir için Acılık Camii'nde düzenlenen törene, yakınları, Vali Yavuz Erkmen, AK Parti Zonguldak milletvekilleri Polat Türkmen ile Fazlı Erdoğan, Zonguldak Belediye Başkanı Secaattin Gonca, İl Emniyet Müdürü Atilla Çınar, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürü Rıfat Dağdelen, TTK Genel Müdür Yardımcısı Çetin Öntür, bazı ilçe ve belde belediye başkanları, siyasi parti temsilcileri, iş adamları, esnaf ve vatandaşlar katıldı.

KAZALAR

Sonuç : 2 Ölü

MMO: Maden kiralamadan vazgeçilmeli

TÜRKİYE Mimarlar Mühendisler Odası Birliği (TMMOB) Maden Mühendisleri Odası Başkanı Mehmet Torun, maden ocaklarında yıllardır sürmekte olan rüdo-vans (kiralama) uygulamasından vazgeçilmesini istedi. Kastamonu'nun Azdavay ilçesinde geçen cuma günü meydana gelen göçükle ilgili TMMOB'da

dün basın toplantısı düzenlendi. TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, yaptığı konuş-mada, daha önce Türkiye Taşkömürü Ku-rumu (TTK) tarafından çalıştırılan söz konusu kömür ocağının maliyet yüksekli-ği ve verimsizlik gerekçeleriyle kapatıldı-ğını, daha sonra rüdo-vans ihalesine çıkı-larak ruhsatı TTK'de kalmak üzere özel sektöre devredildiğini söyledi. **AA**

Kastamonu'nun Azdavay ilçesine bağlı Bakırcı köyü civarında işletilen yeraltı kömür ocağında iki kişinin ölümüyle sonuçlanan kazaya ilişkin açıklama yapan TMMOB Başkanı Soğancı ve MMO Başkanı Torun uyarılarının dikkate alınmasını isteyerek, artık "biz demiştik" demek istemediklerini ifade ettiler.

Ankara/EVRENSEL
Kastamonu'nun Azdavay ilçesine bağlı Bakırcı köyü civarında işletilen yeraltı kömür ocağında iki kişinin ölümüyle sonuçlanan kazayı değerlendiren TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı ve Maden Mühendisleri Odası Başkanı Mehmet Torun, ölümlerin olmaması için önlemlerin alınmasını istedi.

7 Temmuz 2006'da meydana gelen ve Maden Mühendisi Furiye Güney ile İşletmeci Selim Demir'in ölümlerine yol açan kazaya ilişkin dün TMMOB'da bir basın toplantısı düzenlendi.

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, "Ma-den kazaları takdiri ilahi değildir. Artık 'biz demiştik' sözlerinden bıktık. Bu söz söyleyorsa, hemen öncesinde kötü bir olay olmuş ve hükümet, yetki-liler gereğini yapmamış, kötü yapılamaz sürüyor demektir" diye konuştu. Soğancı madenlerin, yetki-li, yetkisiz ayrılmadan özel sektöre devredildiği süreçte, "biz demiştik" de-meye devam edeceklerini

söyledi.

100'den fazla kişi öldü

MMO Başkanı Mehmet Torun da görüntülü sunu-munda, kazanın olduğu maden ocağının Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafı-ndan işletilirken, "mali-yetlerin yüksekliği ve ve-rimsizlik" gerekçeleriyle kapatıldığını, sonra da rü-dovans (kiralama) yöntemi

ile özel sektöre devredildi-ğini anlattı. Sektörde ben-zeri kazaların son yıllarda belirgin olarak arttığını, son üç yıllık dönemde bu tür kazalarda 100'den faz-la kişinin yaşamını yitirdi-ğini aktaran Torun, ma-denciliğin, içerdiği riskler nedeniyle özellikle taşıyan, bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerekti-ren dünyanın en ağır işkol-larından biri olduğunu

Risk artıyor

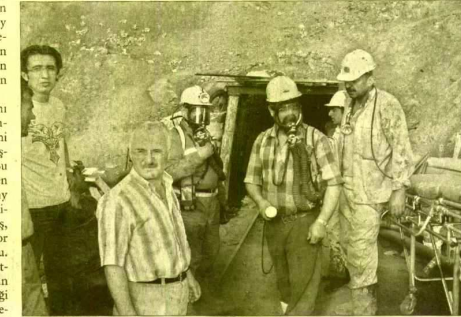
Kamu madencilik ku-

suluşlarının kapatılması, özelleştirme ve rüdo-vans ile özel sektöre devredil-mesi yönteminin, iş kaza-ları risklerini artırdığını kaydeden Torun, düşük ücretlerle, eğitimsiz, dene-yimsiz ve sendikasızsız işçi çalıştırmaya uygun rüdo-vans sisteminin vazgeçilmesini istedi.

Kısa sürede yüksek kâr sağlama amacıyla yapılan üretim projeleri, hızlı ve yüksek kazanç için üretim zorlamalarının böylesi kazalara davetiye çıkardığını da kaydeden Torun, denetimlerin yetersiz ol-duğunu belirtti.

Mehmet Torun, iş gü-venliğinden sorumlu mü-dendisin de ücretini, de-nerlemek durumunda kal-dığı işverenden almasının, işleme ile ilgili kararlarda özgürlüğünü engellediğini söyledi.

MMO Zonguldak Şu-be Başkanı Erdoğan Kay-makçı da kaza yerinde in-celenmede henüz kazanın nedenini öğrenemedikle-rini, kazanın işçilerin tatil gününe denk gelmesi ne-deniyile ölüm sayısının az olmasının sevindirici ol-duğunu söyledi.

Azdavay'da yaşanan göçükle iki kişi hayatını kaybetti.

KAZALAR

13 AĞUSTOS 2006 MENGEN/BOLU

Maden ocağında iki işçi göçük altında kaldı

GÖÇÜK, dün saat 07.00 kralarında Gürçeşme Maden Ocağı'nda meydana geldi. Ocakta 120 metre derinlikte çalışan 28 yaşındaki İsa Yavaşçı ile 30 yaşındaki Halil İbrahim Hatı, mesailerinin bitimine bir saat kala meydana gelen göçüğün altında kaldı. Madende çalışan diğer işçiler, jandarmaya haber verirken, Bolu İl Sivil Savunma Müdürlüğü ekiplerinden de yardım istendi. Gelen sivil savunma ekipleri, madende çalışan işçiler ile birlikte kurtarma çalışması başlattı. Çalışmalar sonunda İsa Yavaşçı'nın ve Halil İbrahim Hatı'nın cesetleri madenden çıkarıldı. Yavaşçı'nın ve Hatı'nın cesetleri Mengen Devlet Hastanesi Morgu'na kaldırıldı. Kurtarma ekiplerinin çalışması sürerken, madende çalışan işçilerin aileleri olayı duyur duymaz ocağın önüne akın etti. Ocak önünde toplananlar sabah saatlerinden itibaren bunaltıcı sıcak altında yakınlarının çıkmasını bekledi. Bazı kişiler madende çalışan yakınlarının dışarıya çıkmasını üzerine gözyaşlarına boğuldu. Göçük altında kalan iki işçinin yakınları ise ocak önünde sinir krizleri geçirdi. Bolu Vali Yardımcısı Hüseyin Doğan ve Mengen Kaymakamı Ali Fuat Atik de olayın ardından maden ocağına geldi. Kaymakam Atik, 120 metre derinlikte meydana gelen göçüğün altında kalan ve hayatını kaybeden Yavaşçı'nın ve Hatı'nın ailelerine baş sağlığı diledi.

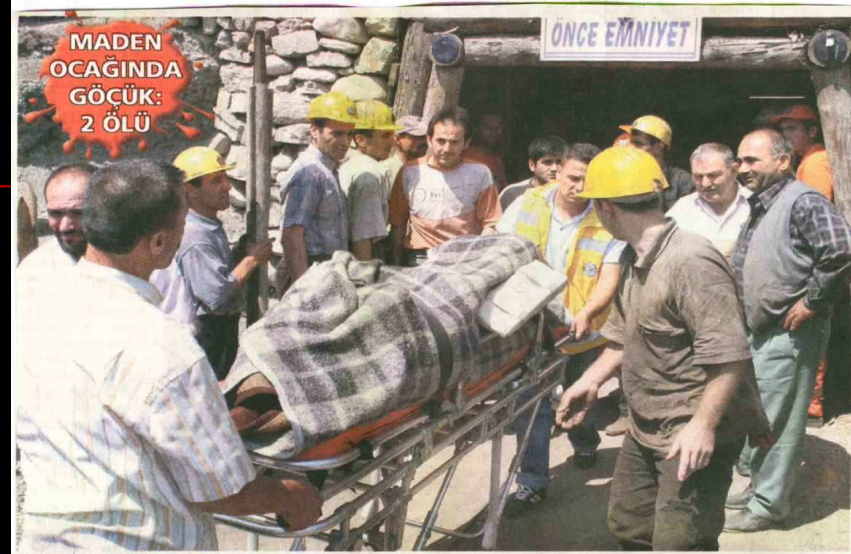
■ Erkin ERCAN- Mutfu YUCA- Yurdane ÖZTÜRK/ MENGEN, (DHA)

Bolu'nun Mengen İlçesi'ne bağlı Gökçeşu Beldesi'ndeki Gürçeşme Maden Ocağı'nda iki işçi göçük altında kaldı. Kurtarma ekipleri Halil İbrahim Hatı ve İsa Yavaşçı'nın cesetlerini çıkardı. Göçük altında kalan işçilerin yakınları maden ocağının önünde sinir krizleri geçirdi.

KAZALAR

Sonuç : **2 Ölü**

Hayaller göçtü

Mengen'de kömür ocağında meydana gelen göçükte 2 işçi göçük altında kaldı. Cesetler enkazdan çıkarılırken maden önünde hüznü vardı

Bolu'nun Mengen İlçesi'ne bağlı Gökçeşu Beldesi'ndeki İlyas Kuruçeşme kömür ocağında, yaklaşık 120 metre derinlikte meydana gelen göçükte 2 maden işçisi göçük altında kaldı.

CESETLER ÇIKARILDI

Dün sabah saat 07. 00 sıralarında meydana gelen olayda, İsa Yavaşçı ve Halil İbrahim Hatul isimli işçilerin göçük altında kaldığı bildirildi. Mengen Kaymakamı Ali Fuat Atik, yaptığı açıklamada, "Sabah saat 07. 00'de, kömür madeninde sebebi henüz belirlenemeyen bir göçük meydana geldi. Göçük altında 2 kişi bulunuyor" dedi.

Göçük altında kalan işçilerden İlyas Yavaşçı'nın cesedi, Bolu Sivil Savunma Kurtarma ekipleri tarafından çıkarıldı. Göçük altında kalan diğer işçi Halil İbrahim Hatul'in cesedi de saatler sonra göçükten çıkarıldı. ■ BOLU

Göçük altında kalanların yakınları göz yaşlarına hakim olamadı.

KAZALAR

Ocak-Mart 2007 Ölümlü Maden Kazaları

11 Ocak - Zonguldak Muslu 1 Ölü

18 Ocak - Zonguldak Kilimli 1 Ölü

29 Ocak - Karaman Ermenek 2 Ölü

4 Şubat - Zonguldak Gelik 2 Ölü

20 Şubat - Balıkesir Balya 2 Ölü

24 Şubat – Balıkesir Dursunbey 3 Ölü

3 Mart - Zonguldak Kilimli 2 Ölü

6 Mart – Bursa Harmancık 1 Ölü

Bugün itibariyle (8 Mart 2007) 14 Madenci kazalar sonucunda hayatını kaybetti.

SONUÇLAR

Ana başlıklar halinde kısaca değerlendirilmiş olan kazaların oluşmasına neden olan etkenlerin, ilgili kurum ve kuruluşların koordinasyonu ile birlikte en kısa zamanda masaya yatırılması, detaylandırılması ve çözümlendirilebilmesi için acil olarak eylem planı hazırlanması gerekmektedir.

SONUÇLAR

İş Kanunu'nun ilgili maddelerinin yeniden düzenlenmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, çalışan sayısına bakılmaksızın risk gruplarına göre, işyerlerinde *iş güvenliği ile ilgili mühendis bulundurulma zorunluluğu* yasaya konulmalıdır.

Taslak halinde bulunan *iş güvenliği yasa tasarısının*, tüm tarafların katılımıyla düzenlenmesi ve yasalaşması, iş güvenliği ve iş barışı açısından bir gerekliliktir.

SONUÇLAR

Devlet, denetim görevini eksiksiz yerine getirmelidir. Bu konuda gerekli yapılanmalar (yeterli denetim elemanı ve eğitimleri) vakit geçirilmeden sağlanmalıdır. Ayrıca, meslek odalarının, yasal hakları göz önüne alınarak, mesleki denetim yapmalarının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

ÖNLENEMEZ İŞ KAZASI YOKTUR!